II h 1318
CDE05/C81.

Monografie

LAURA-MARIA CRĂCIUNEAN

Protecția diversității culturale în dreptul internațional: modelul „uniți în diversitate"

- Conceptul de „diversitate culturală"
- Protecția la nivel european
- Protecția la nivel național

Editura
Lumangiu
2013

81.

II 41318

Laura-Maria Crăciunean

Protecția diversității culturale în dreptul internațional: modelul „uniți în diversitate”?

275091
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECĂ 2

C - 2 7 5 0 9 1

Editura Hamangiu
2013

Cuprins

Capitolul I. Diversitatea culturală: o valoare a comunității internaționale? 1

Secțiunea 1. Un scurt istoric al evoluției și consacrării, la nivel internațional, a conceptului de „diversitate culturală" 1

Secțiunea a 2-a. Definiții. Dificultăți teoretice și practice 6

Secțiunea a 3-a. Protejarea diversității culturale la nivel internațional prin intermediul drepturilor omului și al implementării drepturilor culturale 10

§1. Declarația universală privind diversitatea culturală, adoptată de UNESCO în noiembrie 2001 15

§2. Convenția UNESCO privind protejarea și promovarea diversității culturale de expresie (2005) 20

Capitolul al II-lea. Modelul european de respectare și protejare a diversității culturale: o abordare cu fațete multiple 44

Secțiunea 1. Scurte considerații preliminare 44

Secțiunea a 2-a. Modelul european: diversitatea culturală cu fațete multiple 46

§1. Consiliul Europei 48

1.1. Aspecte generale referitoare la principalele instrumente convenționale, extra-convenționale și soft law și relevanța acestora 48

1.2. Contribuția Convenției europene pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale 53

1.2.1. Drepturile culturale şi dimensiunea culturală a drepturilor prevăzute la art. 8-11 din Cedo ____ 54
1.2.2. Curtea Europeană a Drepturilor Omului: despre dreptul la identitate culturală ____ 68
1.2.3. Marja de apreciere – o doctrină utilă în protejarea diversității culturale inter şi intra-statale? ____ 72
1.3. Rolul Convenției-cadru privind protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților în protejarea diversității culturale ____ 84
§2. Uniunea Europeană. Diversitatea culturală şi „unitate în diversitate": valori fundamentale ale dreptului Uniunii Europene. Aspecte teoretice şi practice. Consecințe ____ 99
2.1. Considerații generale şi clarificări conceptuale ____ 99
2.1.1. Considerații generale ____ 99
2.1.2. Clarificări conceptuale ____ 100
2.2. Câteva aspecte generale privind competențele Uniunii Europene în relație cu statele membre ____ 102
2.2.1. Introducere ____ 102
2.2.2. Categoriile şi domeniile de competențe ale Uniunii Europene şi statelor membre. Împărțire şi relații ____ 103
2.2.3. Competențele Uniunii Europene şi ale statelor membre în domeniul cultural ____ 108
2.3. Uniunea Europeană şi Convenția UNESCO privind diversitatea culturală de expresie ____ 126
2.4. Relațiile externe ale Uniunii Europene: diversitatea culturală, „valoare de export"? ____ 134

§3. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) 138
3.1. Specificul și competențele OSCE 138
3.2. „Dimensiunea umană" în activitatea OSCE 140

Capitolul al III-lea. Protejarea diversității culturale la nivel național. Studiu de caz: România 142
Secțiunea 1. Scurte considerații generale 142
Secțiunea a 2-a. Protejarea diversității culturale la nivel național: două exemple 143
§1. Primul exemplu: Protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale din România 143
§2. Cel de-al doilea exemplu: libertatea gândirii, conștiinței și a religiei și diversitatea religioasă în contextul problemei icoanelor ortodoxe în școlile publice din România 159
2.1. Considerații introductive 159
2.2. Libertatea gândirii, conștiinței și a religiei: aspecte teoretice și practice în jurisprudența C.E.D.O. 161
2.3. Uniunea Europeană – protejarea libertății religiei prin prisma legislației anti-discriminare 167
2.4. La nivel național: „Cauzele icoanelor ortodoxe" 169
§3. Evaluarea celor două exemple. Dificultăți teoretice și practice. Concluzii 185
3.1. Problema statutului minorităților naționale din România 185
3.2. Problema diversității religioase din România: „cauzele icoanelor ortodoxe" 189

Bibliografie 193

Anexe

Anexa 1. Declarația Universală a UNESCO privind Diversitatea Culturală (2001) 211

Anexa 2. Legea nr. 248 din 22 iunie 2006 pentru aderarea României la *Convenția asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale,* adoptată la Paris la 20 octombrie 2005 216